

OBJAŚNIENIA WYRAZÓW I ZWROTÓW

Dorota Połowniak-Wawrzonek

DOI: 10.33896/PorJ.2021.9.7

(Uniwersytet Jana Kochanowskiego, Kielce,
e-mail: dorota.polowniak-wawrzonek@ujk.edu.pl)

ORCID: 0000-0002-7417-7330

FRAZEOLOGIZM ILE JEST CUKRU W CUKRZE ORAZ JEGO MODYFIKACJE WE WSPÓŁCZESNEJ POLSZCZYŹNIE

We współczesnym języku polskim występują frazeologizmy, skrzydlate słowa, które powstały pod wpływem filmu, serialu,¹ piosenki,² języka polityki,³ reklamy,⁴ popularnych programów telewizyjnych i radiowych.⁵ Wśród stałych połączeń słownych wywodzących się z filmu, serialu wyróżniają się tzw. bareizmy.

Filmy w reżyserii Stanisława Barei są zjawiskiem szczególnym w polskiej kinematografii. Zgadzam się z następującymi tezami dotyczącymi mistrza i jego twórczości:

Bareja jest jednym z nielicznych polskich twórców kultury i reżyserów, którzy przetrwali próbę czasu. To kino, które się bardzo dobrze ogląda, do którego chce się wracać. Stało się rozpoznawalne i znaczące – mówił Maciej Łuczak, autor książki „Miś”, czyli rzecz o Stanisławie Barei. (...) To, co po sobie zostawił stoi na jednej półce z Andrzejem Wajdą. Choć w większości złożone z kuriozalnych historii, jakich świadkiem był na co dzień, sytuacje przedstawione w jego filmach zawsze bliskie były rzeczywistości. – Był kolekcjonerem gagów, śmiesznych i groteskowych wydarzeń, jednak wiele osób zainteresowanych jego kinem powtarza, że było tak naprawdę paradokmentalnym postrzeganiem rzeczywistości ułożonej jedynie w wykreowanej przez reżysera fabule [<https://www.polskieradio.pl/10/5372/Artykul/1942596,B-jak-Bareizm-Rzeczywistosc-w-krzywym-zwierciadle>, dostęp: 10.02.202].

¹ D. Połowniak-Wawrzonek, A. Rosińska-Mamej, *Frazeologizmy i skrzydlate słowa powstałe wskutek oddziaływania filmu* [w:] M. Marczevska, H. Mijas (red.), *W kręgu języka i kultury*, Kielce 2020, s. 129–139.

² D. Połowniak-Wawrzonek, *Frazeologizmy i skrzydlate słowa wywodzące się z piosenek oraz modyfikacje tych połączeń (na wybranych przykładach)*, Kraków 2021.

³ D. Połowniak-Wawrzonek, *Związki frazeologiczne i skrzydlate słowa powstałe pod wpływem języka polityki oraz ich modyfikacje*, Kielce 2020.

⁴ D. Połowniak-Wawrzonek, *Wpływ mediów na współczesną polską frazeologię*, Kielce 2010, s. 311–338.

⁵ Ibidem, s. 339–365.

W *Słowniku filmu* S. Bareja uznawany jest za „legendarnego kronikarza absurdów PRL-owskiego życia”.⁶ Autorzy tego słownika zwracają również uwagę na to, że reżyser „posługiwał się przerysowaniem i groteską, umiejętnie parodiowaną nowomową, portretując bohaterów nieheroicznych, pozbawionych duchowych czy moralnych rozterek i zaprzątniętych wyłącznie przyziemną walką o przetrwanie”.⁷

J. Piwowar zaliczała bareizmy do „kultowych tekstów kultury”.⁸ Ich niesłabnąca popularność widoczna jest w najróżniejszych kontekstach bez względu na upływ czasu. J. Miodek w *Słowniku polsko@polskim* dowodził, że „bareizmy są wiecznie żywe”.⁹ Na głównej stronie Facebooka jest wątek dotyczący bareizmów, zatytułowany właśnie „bareizmy wiecznie żywe”:

„Bareizmy wiecznie żywe” robią furorę na facebooku. Pośmiejmy się razem! Czy to żart? – to pierwsza myśl, która przychodzi do głowy podczas przeglądania popularnego fanpage’a „Bareizmy wiecznie żywe”. Zapraszamy w podróż pełną absurdów. Galeria tylko dla osób ze specyficznym poczuciem humoru [<https://pomorska.pl/bareizmy-wiecznie-zywe-robia-furore-na-facebooku-posmiejmy-sie-razem-zdjecia/ga/10735454/zd/204990> – dostęp: 06.02.2021].

A oto, co piszą użytkownicy języka o połączeniach słownych, wywodzących się z filmów S. Barei:

Bareja wiecznie żywy [tytuł]

Jeśli chodzi o liczbe zwrotów, które z twórczości przeszły do języka potocznego, to cytaty z filmów Stanisława Barei spokojnie mogą iść w szranki z klasykami pokroju Mickiewicza i Wyspiańskiego. Nikt, tak jak on i jego współscenarzyści, nie potrafił w zgrabną formę kilku słów ubrać absurdów otaczającej rzeczywistości [<https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/2631945,Bareja-wiecznie-zywy-10-najlepszych-cytatow-z-filmow-mistrza> – dostęp: 09.02.2021].

Teksty z jego filmów wpisały się do naszego słownika [tytuł]

Teksty z jego filmów na stałe wpisały się do naszego słownika – każdy przecież wie, że „wszystkie Ryśki to porządne chłopcy”, a „bareizm” to dziś synonim wypowiedzi absurdalnych czy urzędniczej nowomowy. Według czytelników magazynu „Film” to najlepszy polski reżyser komediowego stulecia [https://www.logo24.pl/Logo-24/1,125390,11929736,Teksty_z_jego_filmow_wpisaly_sie_do_naszego_slownika_.html – dostęp: 06.02.2021].

Skrzydlate słowa nieśmiertelności [tytuł]

⁶ R. Syska (red.), *Słownik filmu*, Kraków 2005, s. 210. Por. też różne zbiory absurdów PRL-u, np. M. Rychlewski (oprac. i przedm.), *Absurdy PRL-u. Antologia*, Poznań 2006.

⁷ R. Syska (red.), *Słownik filmu*, Kraków 2005, s. 210.

⁸ J. Piwowar, Żyrafy nadal wchodzą do szafy? *Kultowe teksty z PRL-u we współczesnej przestrzeni komunikowania społecznego*, „Media – Kultura – Komunikacja Społeczna” 2019, nr 3 (13), s. 70; <https://doi.org/10.31648/mkks.2974>

⁹ <https://www.facebook.com/Sloownikpolskopolski/posts/3696683527044981> – dostęp: 06.02.2021].

Fabuły jego [Stanisława Barei] komedii były jawnie pretekstowe. Nić fabularna służyła temu, by obudować ją dziesiątkami sytuacji, w których absurd peerelowskiej codzienności dawał się odczuć w całej swojej mocy. Przy takiej konstrukcji scenariusza wykonawcy ról epizodycznych zyskiwali wielkie pole do popisu! Proszę zwrócić uwagę, że mamy wiele kultowych filmów, z których pochodzą kultowe cytaty. Trylogia o Kargulu i Pawlaku, „Rejs”, seriale Jerzego Gruzy, komedie Juliusza Machulskiego, „Piłkarski poker”, „Psy”, filmy Marka Koterskiego i Olafa Lubaszenki. (...) Ale wszędzie te najsłynniejsze kwestie przypadały aktorom grającym role główne, a nawet jeśli np. w „Kingsajzie” słynne słowa „*Nie kop pana, bo się spocisz*” wypowiadała wykonawczyni epizodu, to była nią Beata Tyszkiewicz, celowo obsadzona w epizodzie jako „guest star”. Bareja jest pod tym względem wyjątkowy [<https://rynek-ksiazki.pl/czasopisma/skrzydlate-slowa-niesmiertelnosci/> – dostęp: 06.02.2021].

Do bareizmów należą m.in. frazeologizmy, skrzydlate słowa: *Śluszną linię ma nasza władza; Jak jest zima, to musi być zimno; Narodziła się nowa świecka tradycja; Nie wiem, nie znam się, nie orientuję się, zarobiony jestem; ile jest cukru w cukrze*. Ostatnie z utrwalonych połączeń słownych pochodzi z komedii *Poszukiwany, poszukiwana* [1972] właśnie w reżyserii S. Barei z doskonałą kreacją Wojciecha Pokory. Było ono prymarnie fragmentem wypowiedzi jednego z bohaterów, granego doskonale przez M. Czechowicza, kreującego się na domorosłego, działającego w tajemnicy „badacza”. Człowiek ten „badał mianowicie laboratoryjnie procent cukru zawartego w cukrze. Cukru – określonej właściwymi sobie parametrami substancji chemicznej, w cukrze – artykule handlowym, dostępnym na rynku w różnych dzielnicach Warszawy”.¹⁰ Połączenie to zostało zrealizowane przez wskazanego bohatera w celu wyjaśnienia gosposi, Marysi, istoty fikcyjnych badań, mających wykazać, „ile jest cukru w cukrze”. Wyjaśnienia te były konieczne ze względu na to, że Marysia przez przypadek odkryła stworzoną przez „badacza” w jego mieszkaniu „fabryczkę” bimbru (wcześniej gosposia otrzymywała polecenia zakupu dużej ilości cukru; poza tym pan domu nie pozwalał jej wchodzić do rzeczonożego pomieszczenia). Badania, mające ujawnić, „ile jest cukru w cukrze”, były wymyślonym na poczekaniu, bardzo marnym, śmiesznym, naiwnym pretekstem, który wzbudzał zdziwienie, wybuchy śmiechu odbiorców komedii, realnie postrzegających rzeczywistość. Ze względu na komediową konsytuację użycia badanego połączenia w filmowej sytuacji motywującej nie może dziwić fakt, że z realizacją związku wyrazowego w postaci kanonicznej lub jego modyfikacji mogą być łączone określone aluzje, dowcip, ironia, kpina itp. (oczywiście zdarzają się również konteksty, w których połączenie lub jego innowacje są nienacechowane). Badając konotacje, łączone z realizacją badanego połączenia lub jego modyfikacji, należałoby jeszcze wziąć pod uwagę trafne wyjaśnienia J. Bralczyka:

¹⁰ J. Bralczyk, *444 zdania polskie*, Warszawa 2007, s. 142.

To pytanie o zawartość odpowiada potocznemu wyobrażeniu o abstrakcyjności tematów badawczych i jałowości wielu rodzajów dociekań. (...) Absurdalność pytania badawczego, częściowo minimalizowana różnym rozumieniem słowa „cukier”, czyni je zabawnym. Cytujemy je z rozbawieniem, a to lekko podrzywając z badań naukowych, nie tylko chemicznych, a to wskazując na podejrzenia, że podawanie motywów nie bardzo się ma do rzeczywistości, a to wreszcie czyniąc przedmiotem zabawy szczególnie rodzaj wysłowienia, powodujący nonsens. A sens przecież jest. Może nawet filozoficznie głęboki. Rzeczy są ucieleśnieniami cech, które się na nie składają.¹¹

Utrwalone połączenie słowne *ile jest cukru w cukrze* odnotowane zostało na przykład w artykule *Bareja wiecznie żywy*.¹² Odnajdujemy tu trafne spostrzeżenia dotyczące naddanego znaczenia analizowanego związku:

Zwrot oddzielił się z biegiem lat od pierwotnego znaczenia i dziś „**zawartość** cukru w cukrze” w języku potocznym nie różni się już znacząco od innego potocznego określenia – „sztuki dla sztuki” [https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/2-631945,Bareja-wiecznie-zywy-10-najlepszych-cytatow-z-filmow-mistrza – dostęp: 09.02.2021].

W tekstach współczesnej polszczyzny postać kanoniczna związku notowana jest rzadko, zazwyczaj rejestrowane są jej modyfikacje. Zwróćmy na początku uwagę na 3 przykładowe cytaty, w których frazeologizm pojawia się zarówno w postaci *ile jest cukru w cukrze*, jak i bez członu werbalnego, tj. *ile cukru w cukrze*, i w postaci **zawartość** cukru w cukrze, por.:

Odkrywamy tajemnice etykiety. *Ile jest cukru w cukrze?* [tytuł]

Jak rozszyfrować **zawartość** cukru w cukrze? Producenci żywności muszą zamieszczać na etykietach ważne informacje dotyczące wartości odżywczych produktów. Podstawą jest dokładnie opracowany skład. Konsument musi wiedzieć, ile w 100 g i w porcji danego przysmaku jest tłuszczu, cukru, soli itp. [https://superbiz.se.pl/wiadomosci/odkrywamy-tajemnice-etykiety-ile-jest-cukru-w-cukrze-aa-Spx2-mXQK-ZA1Q.html – dostęp: 06.04.2021].

„Poszukiwany, poszukiwana”, czyli jaka jest **zawartość** cukru w cukrze [tytuł]

Dzisiejszy odcinek bredni będzie o doniosłym odkryciu, jakiego dokonał naukowiec z Ziegendorf. Zauważył on, że w cukrze, który jest nam sprzedawany, znajduje się dodatek. Dodatek, wypełniacz, trucizna, w każdym razie coś, co nie powinno się tam znaleźć. Doszedł on do tego bardzo prostą metodą (bo bardziej skomplikowana by go przerosła) [https://bredniwnecie.wordpress.com/2017/02/12/3-poszukiwany-poszukiwana-czyli-jaka-jest-zawartosc-cukru-w-cukrze-miziatv-czesc-3/ – dostęp: 06.04.2021].

Ile cukru w cukrze, czyli gdzie trafia pieniądze z podatku? [tytuł]

(...) Projekt zakłada też wprowadzenie opłaty od napojów słodzonych, podzielonej na część stałą i zmienną. Opłata stała to 50 gr za litr napoju z dodatkiem cukru lub substancji słodzącej, dodatek 10 gr za litr napoju z dodatkiem substancji aktywnej (kofe-

¹¹ Ibidem.

¹² https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/2631945,Bareja-wiecznie-zywy-10-najlepszych-cytatow-z-filmow-mistrza [dostęp: 09.02.2021].

ina lub tauryna), opłata zmienna to 5 gr za każdy gram cukru powyżej 5 gram/100 ml – w przeliczeniu na litr napoju. Dochody z tego tytułu mają wpływać do NFZ i muszą być przeznaczone na edukację i profilaktykę oraz na świadczenia opieki zdrowotnej związane z utrzymaniem i poprawą stanu zdrowia świadczeniobiorców z chorobami rozwiniętymi na tle niewłaściwych wyborów i zachowań zdrowotnych, w szczególności z nadwagą i otyłością [<https://www.medexpress.pl/ile-cukru-w-cukrze-czyli-gdzie-trafia-pieniadze-z-podatku/76344> – dostęp: 06.04.2021].

Przejdźmy do przykładowych tekstów, w których zarejestrowano innowacje badanego połączenia – wśród nich dominują modyfikacje wymieniające. Interesujące są innowacje, w których ujawnia się polisemia nowych komponentów. Przykładem niech będzie modyfikacja wymieniająca **za dużo jest szopki w szopce** [TVN, *Fakty*, 22.12.2008], w której wyraz **szopka** funkcjonuje w dwóch znaczeniach: pierwszy z członów rzeczownikowych ma semantykę 'błażeństwo, komedia, draka; coś robione na pokaz, pozbawione głębszych treści; coś niepoważnego, śmiesznego, skupiającego na sobie uwagę'; drugi zaś element nominalny występuje w znaczeniu 'obraz, model stajenki betlejemskiej, ze żłóbkami i figurkami; także: przenośny teatrzyk wyobrażający stajenkę, w którym kukielki grają sceny o tematyce związanej z Bożym Narodzeniem i żartobliwe scenki ludowe'¹³ (por. zarejestrowany poniżej cytat). Odnotowano również modyfikacje szyku, zob. chociażby zarejestrowane przypadki zmiany pozycji członu werbalnego *być*. Dywagacje dotyczące *ilości cukru w cukrze* bawią nas, przy czym już mniej zabawne są sytuacje, gdy dowiadujemy się, *ile jest szynki w szynce, ile jest sera w serze* itd. (por. opisy dotyczące składu surowców, tworzących niektóre produkty spożywcze). Zdarza się, że w pewnych komunikatach obok modyfikacji wymieniającej związek pojawia się bezpośrednio odwołanie do połączenia w postaci kanonicznej – ujawnia się w ten sposób świadomość motywacji jednostki, odzwierciedlają się żywe jeszcze asocjacje z filmowym komunikatem źródłowym. Przykładem niech będzie chociażby fragment wywiadu D. Wellman i M. Prokopa z projektantem mody – Jerzym Antkowiakiem (por. też reakcję na pojawienie się związku wyrazowego oraz jego modyfikacji):

– Moher to kiedyś był moher. Tyle *było* kiedyś **moheru w moherze, ile było cukru w cukrze**. [Śmiech obecnych w studio]. [Wypowiedź Antkowiaka, który był legendą „Mody Polskiej”. Ten tekst poprzedziło wejście modelki, ubranej w sweter z moheru. Antkowiak zauważył, że na stroju można wprost napisać „moher”] [TVN, *Dzień dobry TVN*, 09.02.2009].

Przejdźmy do innych cytatów, w których wystąpiły modyfikacje badanego połączenia. Zdarza się, że oprócz wymiany obu komponentów nominalnych pojawia się człon, oznaczający – mniej lub bardziej precyzyjnie – *ilość czegoś w czymś*, np. **100%; mało; więcej; dużo, jak najwięcej; za dużo** itp., por. chociażby następujące egzemplifikacje:

¹³ M. Szymczak (red.), *Słownik języka polskiego*, t. 3, Warszawa 1981, s. 421.

100% masła w maśle [reklama masła Mlekovity] [TVP1, *Wiadomości*, 20.12.2008].

Mało asfaltu w asfalcie [„Gazeta Wyborcza”, 17–18.01.2004, s. 1].

Więcej blondu w blondzie [tytuł]

Blondynki powinny pielęgnować włosy w specjalny sposób, i to niezależnie od tego, czy kolor jest naturalny czy farbowany. (...) Blondynki mogą zaimponować gęstością włosów – zazwyczaj mają ich więcej niż brunetki i rude. Aby utrzymać włosy w dobrej formie, warto stosować specjalne kosmetyki dla blondynek. Maseczki: nadające połysk, wzmacniające, odżywczo-nabłyszczające, (...) płukanki rozjaśniające: wzmacniające kolor, rozjaśniające włosy, (...) zioła dla blondynek: kwiat rumianku, dziewanna, kwiat lipy [„Poradnik Domowy” 8, 2005, s. 52].

Więcej Unii w Unii [tytuł]

Nasz problem w Unii nie polega na tym, co zrobić, żeby nic się nie zmieniło, lecz co zrobić, żeby gonić czołówkę. Czołówka nie będzie na nas czekać i wobec niemożliwości zachowania równego tempa przez wszystkich będzie – w różnych konfiguracjach – odrywać się od peletonu. Dlatego musimy być obecni wszędzie tam, gdzie nas tylko wpuszczają. To oznacza stawkę na (...) federalizm [„Gazeta Wyborcza” 156, 2003, s. 17].

„O tym, czy nie **za dużo jest szopki w szopce**” [Zapowiedź, poprzedzająca informację o tym, że w Nepalu są szopki z figurami Obamy i jego żony Michael, Sarcozy’ego i jego żony, ponadto przedstawia się tu także szopki polityczne] [TVN, *Fakty*, 22.12.2008].

Sytuacja w aptece:

– Proszę miętę w saszetkach, mocną.

– Aha, taka, żeby było **dużo, jak najwięcej mięty w mięcie** [Śmiech obu pań].

– No właśnie, dokładnie.

– To może lubelska mięta. Proszę powąchać – po prostu pachnie [zasłyszane, gruzdzień 2008].

Osteoporoza nie da nam w kość [tytuł główny]

Ile kości jest w kości? [podtytuł]

Gdy dziecko przychodzi na świat, jego szkielet waży około kilograma. Potem rośnie, wzmacnia się i gdy osiąga wiek około 20 lat waży 15–20 kg. Tak zwaną szczytową masę kostną – czyli najmocniejsze kości mamy między 20 a 25 rokiem życia. Ten stan utrzymuje się jeszcze przez mniej więcej 10 lat. Potem kości zaczynają „tracić na wadze” średnio niemal 1% masy rocznie (u kobiet po menopauzie 2–3% rocznie). Jest to proces zupełnie naturalny. To między innymi z tego powodu wraz z wiekiem stajemy się niżsi, a sylwetka pochyla się do przodu. Niestety tempo demineralizacji kości może być szybsze, np. kości szybciej tracą na wadze u osób nadużywających alkoholu czy u kobiet po menopauzie [„Poradnik Domowy” 11, 2006, s. 102–103].

Ile jazzu w jazzie [tytuł]

Koncert C. Wilson zakończył popularny warszawski festiwal Warsaw Summer Jazz Days. Pojawiły się pytania, czy to, co prezentowane jest na festiwalowej estradzie, nie odbiega nadto od stereotypu myślenia o jazzie. Odbiegało. Dość wspomnieć kwartet King Crimson, grający progresywnego rocka. Jedynym koncertem, który pogodził zwolenników tradycji i nowych brzmień, był popis mistrza jazzowej komunikatywności Jana Garbarka [„Gazeta Wyborcza 151, 01.07.2003, s. 12].

[Rozmowa między wójtem a kobietą, poszukującą swego byłego kochanka, który wyłudził od niej pieniądze, a podawał się właśnie za tegoż wójta. Dyskusja podczas obiadu. Wójt i nowo poznana, uwiedziona kobieta prowadzą konwersację na temat **ilości mężczyzn w mężczyźnie**] [TVP1, *Ranczo*, 11.01.2009].

Deutsche Bank. Lokata Czysty Zysk

100% Lokaty w Lokacie! 100% środków pracuje na lokacie. 100% przejrzystości. Trzymiesięczna lokata o atrakcyjnym oprocentowaniu to okazja na szybki i pewny zysk [Reklama internetowa Deutsche Banku, Lokata Czysty Zysk, 24.04.2009].

Ile jest Dody w Dodzie? [Tekst następujący po tym komunikacie zawiera charakterystykę sztucznych elementów, zastępujących określone części ciała Dody. Dziennikarz twierdzi, że tylko IQ piosenkarki pozostaje w niej niezmiennie] [Eska, 17.06.2009].

*

Jak widać, połączenie *ile jest cukru w cukrze* ma już dziś status frazeologizmu. We współczesnych polskich tekstach występuje on zarówno w postaci kanonicznej, jak i zmodyfikowanej. Innowacje wzmacniają inwariant.

Bibliografia

Absurdy PRL-u. Antologia, oprac. i przedm. M. Rychlewski, Poznań 2006.

J. Bralczyk, *444 zdania polskie*, Warszawa 2007.

J. Piwowar, *Żyrafy nadal wchodzą do szafy? Kultowe teksty z PRL-u we współczesnej przestrzeni komunikowania społecznego*, „Media – Kultura – Komunikacja Społeczna” 2019, nr 3 (13), s. 69–85; <https://doi.org/10.31648/mkks.2974>

D. Połowniak-Wawrzonek, *Wpływ mediów na współczesną polską frazeologię*, Kielce 2010.

D. Połowniak-Wawrzonek, *Związki frazeologiczne i skrzydlate słowa powstałe pod wpływem języka polityki oraz ich modyfikacje*, Kielce 2020.

D. Połowniak-Wawrzonek, A. Rosińska-Mamej, *Frazeologizmy i skrzydlate słowa powstałe wskutek oddziaływania filmu* [w:] M. Marczevska, H. Mijas (red.), *W kręgu języka i kultury*, Kielce 2020, s. 129–139.

D. Połowniak-Wawrzonek, *Frazeologizmy i skrzydlate słowa wywodzące się z piosenek oraz modyfikacje tych połączeń (na wybranych przykładach)*, Kraków 2021.

R. Syska (red.), *Słownik filmu*, Kraków 2005.

M. Szymczak (red.), *Słownik języka polskiego*, t. 1–3, Warszawa 1978–1981.

Źródła internetowe

<https://bredniewnecie.wordpress.com/2017/02/12/3-poszukiwany-poszukiwana-czyli-jaka-jest-zawartosc-cukru-w-cukrze-miziatw-czesc-3/> [dostęp: 06.04.2021].

<https://pomorska.pl/bareizmy-wiecznie-zywe-robia-furore-na-facebooku-posmiejmy-sie-razem-zdjecia/ga/10735454/zd/204990> [dostęp: 06.02.2021].

<https://rynek-ksiazki.pl/czasopisma/skrzydlate-slowa-niesmiertelnosci/> [dostęp: 06.02.2021].

<https://superbiz.se.pl/wiadomosci/odkrywamy-tajemnice-etykiety-ile-jest-cukru-w-cukrze-aa-Spx2-mXQK-ZA1Q.html> [dostęp: 06.04.2021].

<https://www.facebook.com/Sloownikpolskopolski/posts/3696683527044981>
[dostęp: 06.02.2021].

https://www.logo24.pl/Logo24/1,125390,11929736,Teksty_z_jego_filmow_wpisaly_sie_do_naszego_sloownika_.html [dostęp: 06.02.2021].

<https://www.medexpress.pl/ile-cukru-w-cukrze-czyli-gdzie-trafia-pieniadze-z-podatku/76344> [dostęp: 06.04.2021].

<https://www.polskieradio.pl/10/5372/Artykul/1942596,B-jak-Bareizm-Rzeczywistosc-w-krzywym-zwierciadle> [dostęp: 10.02.2021].

<https://www.polskieradio.pl/39/156/Artykul/2631945,Bareja-wiecznie-zywy-10-najlepszych-cytatow-z-filmow-mistrza> [dostęp: 09.02.2021].